

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 június 9, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM.
139 szám

**Tildy Zoltán
a magyar
belpolitikai
helyzetről**

Kormányra élén

Tito marsall fogadta

a román kormányküldöttséget a belgrádi pályaudvaron

BUKAREST. — A román kormányküldöttség, élén Groza Péter miniszterelnökkel, megérkezett Belgrádba. A jugoszláv kormány, a román kormányküldöttség útja jelentőségéhez mérten, megkülönböztetett szeretettel fogadta a román miniszterelnököt és miniszterfarsait: Gheorghiu-Dejt, Stefan Voitecet és Gheorghe Tatarescut, valamint Emil Bodnaras miniszterelnökségi államtitkárát. A pályaudvaron a román vendégek tiszteletére megjelent Tito marsall és a jugoszláv kormány valamennyi tagja. Kint volt a pályaudvaron a belgrádi diplomáciai kar számos képviselője is. Groza miniszterelnök ellépett a tiszteletére kivonult díszszázad előtt, majd a felállított mikrofonhoz lépve, rövid üdvözlőbeszédben köszöntötte a baráti Jugoszlávia népét és kormányát.

Duna-környéki vidékeken és a közeli tavak mentén hatalmas mennyiségben rajzó sáskákat a szovjet szakemberek repülőgépről szétpermetezték irtószerekkel fogják elpusztítani.

A KÖZEPISKOLÁK IV. OSZTÁLYOS TANULÓNAK NYÁRI SZÜNIDEJE

A nemzetnevelési minisztérium rendelkezett a középiskolák IV. osztályos tanulóinak nyári szünidejéről. A középiskolák IV. osztályos tanulóinak nyári szünideje június 14-én kezdődik meg. A többi osztályok tanulóinak nyári szünidejének kezdete változatlan. (Agerpress.)

UJABB TENGERISZÁLLITMÁNY ÉRKEZIK

Az Agerpress jelentése szerint a „Thomas Zugher” nevű hajó, amely 8600 tonna tengerivel indult el az Egyesült Államokból, már áthaladt a Gibraltaron. A hajó érkezését a hét végére várják Konstantinábul.

FÜRESZÁRUÉRT KUKORICA JÖN MAGYARORSZÁGRÓL

Ujabb 600 tonna tengerit szállít Magyarországra a romániai miniszterium engedélyt adott a kért tiszteletdíj biztosító intézetnek, hogy kompenzációs alapon 600 tonna tengerit vásároljon Magyarországon. A tengeri cserébe a biztosító intézet tulajdonában lévő fűrészáruból szállítanak bizonyos mennyiséget Magyarországra.

TENGERI ÉS TENGERELISZT ÉRKEZIK MAGYARORSZÁGRÓL

Az újonnan megkötött román-magyar kereskedelmi egyezmény értelmében — az Agerpress jelentése szerint — a román kormány Magyarországról 1500 tonna kukoricát és ugyanannyi kukoricát vásárol.

TÖBBSZÁZ ARELLENŐRT ELBOCSÁTOTTAK

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium többszáz arellenőrt bocsátott el. Csak a Mezőgazdasági Felügyelőségtől 115, a Szövetkezeti Központtól 21, a Földművelésügyi Központtól 51, az ORAP-tól 27 arellenőrt bocsátottak el. Az arellenőrző tiszviselők között lefolytatott tisztogásról szóló rendeletet a hivatalos lap pénteki száma közli.

GYAPJUVÁSÁRLÁS KÖZÉPKÉLETEN

Egy szakértőkből álló Bizottság a Közlekedési utazott, hogy Szíriából, Libanból, Irákból és Palesztinából feldolgozásra alkalmas gyapjút vásároljon az ottani kereskedelmi vállalatoktól. Egy kiló közlekedési gyapjút körülbelül 1 millió lejbe fog kerülni és azt fűrészáruban számolják el.

NAGYARANYU GYÜMÖLCSKIVITELRE SZÁMIT ROMÁNIA

Románia nagymennyiségű gyümölcsöt szállít külföldre. A pénzügyminisztérium nagyszabású gyümölcskivitel megszervezésének tervét tanulmányozza. A külföldre eladott gyümölcsért elsőrendű közszükséglet cikkeket hoznak be. A kivitel megszervezéséhez 200 millió lej szükséges, amely összeget a pénzügyminisztérium hajlandó előlegezni. A jelenlegi gyümölcskivitelből Románia értékes külföldi devizákhoz is jutna.

AUSZTRÁLIA FEL AKARJA VENNI A GAZDASÁGI LAPCSGLATORAT ROMÁNIAVAL

Ausztráliai gazdasági küldöttség érkezik Romániába. Az „Industria Comert” című lap jelentése szerint Brazília és USA után most Ausztrália is fel akarja venni a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatot Lengyelországgal és délkeleti államokkal. A tárgyalásokra gazdasági szakemberekkel fogadják meg Európába Ausztráliából. A lap értesítése szerint az ausztráliai gazdasági küldöttség Romániában is tárgyalni fog, és az itteni gazdasági szakemberekkel feveszi a tárgyalást és összeköttetést.

A romániai mezőgazdaság háborus vesztesége 50.000 milliárd lej, hatszorosa az ideai költségvetésnek

Traian Savulescu földművelésügyi miniszter a reakciós pártok politikájának eredményéről

BUKAREST. — Rövid telefonbeszélgetés alapján beszámoltunk arról a hatalmas beszédéről, melyet Traian Savulescu, az ország tudós földművelésügyi minisztere mondott el a parlamentben a kisbirtokos védelméről szóló törvényjavaslat megismerésére előtt. A beszéd azóta részletes jelentés készült és ebből emeljük ki az alábbi részeket:

— A romániai mezőgazdasággal kapcsolatban számolnunk kell mindezekelőtt a falusi birtokok szétmorzsolásával és számolnunk kell a mezőgazdaság termelékenységénekacsony színvonalával is.

— Eppen ezért minden erőnkkel meg kell próbálnunk a mezőgazdaságunk termelőképességét a belső fogyasztás fedezése, a háborúból eredő hiányosságok teljesítése és kiemelése érdekében. Mindennek egyenrangú az a követelmény is, hogy földműveseink életvonalát emeljük. E követelmények teljesítésének alapja pedig a teljes mértékben biztosított földműves tulajdonjoga.

— Románia csak mezőgazdasági termékeivel és szójájával ellen viselt a háború következtében 43.475 millió lejt veszített el állatokban, 1.000 millió lejt állati termékekben, 466.000 millió lejt gabonában, 25 millió lejt gazdasági felszerelésben. A romániai mezőgazdaság háborus vesztesége 649.566 millió lejt tesz ki, vagyis hatszorosa az ideai költségvetésnek.

— Helyes, ha ismerjük ezeket a tényeket, hogy mindannyian tudjuk, milyen nehéz helyzetből indulunk el és milyen nehézségeket kell leküzdenünk a több és jobb mezőgazdasági termelés érdekében. Ezután azokat a halálos bűnöket kell felváltani Traian Savulescu, melyeket a reakció a földművelésügyi miniszter követett el, amikor a falvak elhanyagolta és a falvak népét a fejlődési lehetőségtől elvonta, majd a földbirtokok megszüntetését vázolta fel.

— A statisztikai adatok szerint az a tény, hogy Traian Savulescu beszédében elmondotta — 290.000 hektár kivevő 1 hektáron aluli föld van 702.000 földműves birtokában, kétféle 691.000 hektár aluli 1—3 hektár nagyságú föld van 1.100.000 földműves birtokában, 2.299.000 hektár 3—5 hektár föld van 620.000 földműves birtokában, vagyis az ország földművelésügyi állományának több mint fele 5 hektáron aluli birtokokra oszlik.

— Mit kíván tenni a kormány, hogy elvált a mezőgazdasági birtokok forgalmának szabályozásáról szóló törvény?

— Beszédében elmondta, hogy a mezőgazdaság életének fellendítése érdekében munkába kell lendülnie a demokrácia minden erejének.

— Megkönyvitjük e törvénnyel a termelőszövetkezetek létesítését is. Hangsúlyozni kell, hogy az állam elővételi jogát csak az 5 hektárnál nagyobb földbirtokokkal kapcsolatban gyakorolja.

— Ezután Traian Savulescu hangsúlyozta, hogy ezt a törvényt a telexkönyv bevezetéséről szóló törvényjavaslat fogja nemsokára kiadni, majd a törvénynek azt a rendelkezését indokolta meg, amely az aszálysújtotta vidékeken történt földeladásokat hatálytalannítja.

— Beszéde végén pedig arra mutatott rá, hogy az ország mezőgazdasági életének fellendítése érdekében munkába kell lendülnie a demokrácia minden erejének.

SAVULESCU ISMERTETI A NÉGYÉVES TERVET

Traian Savulescu földművelésügyi miniszter értekezletre hívta össze az ország összes mezőgazdasági, állatorvosi és erdészeti hivatalainak vezetőit.

Románia tudós földművelésügyi minisztere az értekezleten kifejtette azt a hatalmas négyéves tervet,

amelyet minisztériuma az ő irányítása alatt az ország földművelésének fellendítése érdekében kidolgozott.

Ez értekezlet során válnak ismeretessé a terv részletes adatai.

80.000 TONNA GABONA ÉRKEZIK RÖVIDESEN

Az Egyesült Államok kormányának egyik tagja kijelentette, hogy Svájcban Románia nagymennyiségű aranyat helyezett letétbe, biztosítékként a részéről Amerikában vásárolt gabonaművek ellenértéke kifizetésére. A kormányfő közlése szerint Románia 80 ezer tonna búzát és árpát vásárolt Amerikában.

Hivatalosan közölték azt is, hogy a vásárolt 20.000 tonna búza és 60.000 tonna árpa a felét amerikai hajókba már be is rakták és ezek a hajók utban vannak a romániai kikötők felé, ahová megérkezésüket a közeli napokban várják.

A LENGYEL-ROMÁN KAPCSOLATOKAT IS ELMÉLYITIK

A román kormány az ország politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatainak a Szovjetunió, Magyarország, Jugoszlávia, Bulgária

és Csehszlovákia felé történő elmélyítése után a lengyel néphez fűződő baráti viszonyát is el akarja mélyíteni.

A lengyel kormány csak nemrég az aszálysújtotta vidékekről számos gyermeket vitt el Lengyelországba nyaralni, újabban pedig Marian Jedlitzki, a krakkói egyetem kiváló tanára érkezett Romániába, hogy a lengyel-román kulturális kapcsolatok ügyében tárgyaljon.

A kiváló lengyel tudós tiszteletére Vengero bukaresti lengyel ügyvivő díszbédet rendezett, amelyen megjelent a romániai tudományos és kulturális élet számos kiváló képviselője. A díszbédén a lengyel ügyvivő beszédet mondott, amelyben kormánya nevében annak az óhajnak adott kifejezést, hogy a lengyel-román kapcsolatok minél inkább elmélyüljenek.

SZOVJET SZAKEMBEREK HATALYALANITJÁK A ROMÁNIAI SÁSKAVEZÉLYT

Az Agerpress közli a TASS szovjet távirati iroda következtetését:

A román kormány felkérésére a Szovjetunióból szakértő csoport érkezik a közeli napokban Romániába a veszedelmes sáskajárvány sikeres leküzdésére. A

Páris valamennyi pályaudvarán megszűnt a vasúti forgalom

Általános sztrájkba kezdtek a francia főváros vasúti munkásai

PÁRIS. — A vasutasok sztrájkja következtében szombatra virradó éjszaka egy órakor Páris valamennyi vasúti állomásán megszűnt a forgalom. Ugyanezen az éjszakán a miniszterelnökségen rendkívüli minisztertanács volt, amelyen a vasúti munkások szakszervezetének a küldöttsége elutasította Ramadier miniszterelnöknek a munka folytatására

szólító felhívását, kijelentve, hogy megtagadja az akkori jöhet létre, ha a kormány elfogadható javaslatokat terjeszt elő a munkások kívánásainak a kielégítésére. A minisztertanácsban résztvettek a vezérkar tagjai is.

A vasúti munkások szakszervezetének végrehajtóbizottsága egyébként közölte, hogy biztosítja a romló anyagok, élelmi-

szerek és tej szállítását. A vasúti munkások sztrájkja a párisi Gare de l'Esten kezdődött s innen terjedt át a francia főváros többi pályaudvarára. Míg kezdetben csak az ország keleti részeinek a forgalmát bénította, következményeként most — mint rádiójelentések közlik — Franciaország nyugati és déli részeiben is megszűnt a vasúti forgalom.

A Szaktanács az igazságszolgáltatás gépezetének az antidemokratikus szellemű bíróktól való megtisztítását követeli

KOLOZSVAR. — A Szaktanács titkári értekezletén a gyarak részéről egyrészt a legjelentősebb hangú felszólalások tolmácsolták a munkásságnak az árurejtegetés és egyéb árdrágítás, feketézési ügyekben hozott felmentő ítéletekkel szemben történt állásfoglalását. A felszólalások hangzottak, hogy a szervezett munkásság a legnagyobb felháborodással vette tudomásul, hogy egyes bírók nem a törvény szelleme szerint, hanem a paragrafusok holt betűinek tendenciózus magyarázatával hozták meg ezekben a népellenes ügyekben ítéleteiket.

nem is lehet megérteni, hogyan kerülhet sor a demokratikus igazságszolgáltatásban ilyen szellemű ítéletek meghozatalára. Kiemelték továbbá, hogy a bíróságok által felmentett vádlottak visszakérülnek újra állásukba és továbbra is a demokratikus haladás ellen dolgoznak.

A Szaktanács részéről Neumann József válaszában kifejtette, hogy nem is lehet elvárni az igazságszolgáltatás demokratikus szellemében történő itélkezését mindaddig, amíg az igazságszolgálati szervek keretén belül nem hajtják végre az általános tisztogatást és a nem oda való elemeket ki nem teszik. Hangsúlyozta: szükségesnek tartja, hogy a munkásság várja

ki, amíg a parlament megfelelő demokratikus szellemű törvényeket alkot, mert a jelenlegi törvények nem elégíthetik ki a mai idők haladó szellemű társadalmának kívánásait.

A Szaktanács egyébként úgy határozott, hogy függetlenül a bíróságok itéletétől, az árurejtegetés, feketézési és egyéb gazdasági bűncselekményekben esetleg fel is mentett egyének ügyét vizsgálja és amennyiben bűncselekményük beigazolódik — kiközösítőként a munkásszervezetekből. A titkári értekezlet a naprend előtti felszólalások után az akkori titkár felhívására a sztrájkot tartja meg.

„AZ OROSZ KÉRDÉS”

Hosszu hónapok óta jönnek már híradások Szimonov Konstantin új darabjáról. Ujságok, irodalmi folyóiratok, rádióhírek közölték, hogy út vagy ott (először természetesen Moszkvában) került színre és a közönség is, a bíráló is kedvezően fogadta. Legutoljára Berlinből jött róla értesítés, mégpedig meglehetősen különös.

A darabot a német főváros szovjet övezetében játszották, női főszerepét pedig egy addig Svájcban élő német művész alakította, akinek — hogy Berlinbe jusson — előbb természetesen az amerikai övezeten is keresztül kellett utaznia. A keresztülutazás rendben megtörtént, a színésznő fellépett, a darabnak döntő sikere volt és az amerikai hatóságok ekkor figyelmeztették a művésznőt, hogy átutazása alkalmával elmulasztott megszerezni utulevélre egy látamozást. Ez pedig súlyos bűn. És a művész megértette, hogy ha tovább játsza a darab női főszerepét, akkor eljárás indul ellene.

A darab címe ugyanis „Az orosz kérdés” és egy mondatban sűrítendő „tartalma” egy becsületlen amerikai újságíró-harc és bukása azokkal a nagy amerikai sajtó hatalmakkal szemben, amelyek az úgynevezett orosz kérdés meghamisításával akarnák az új háború lehetőségét előkészíteni.

Egy moszkvai folyóirat
februári száma most hozta el hozzám a darab teljes szövegét. Érdeklődéssel és ugyanakkor némi tartózkodással fogtam az olvasásához. Tartózkodásom oka az a be nem vallott félelem volt, hogy a darab időszéri mondanivalója fontosságának hatalmas feszítő erejével széttöri a színpad vagy az irodalom természetes korlátait és a művészetet össze nem egyeztethető módon hozza a közönség elé azt, amit csakugyan oda kell hoznia.

A darabot együttömben olvastam el s talán nem is elég, ha azt írom, hogy félelmeim teljesen eloszlatta. Szimonov darabja éppen ellenkezőleg: meggyőzően arról, hogy a valódi drámanak — ha valódi és dráma akar maradni — akkor a mában, sorsunk legkövetlenebb és legégetőbb kérdéseiben kell gyökereznie.

Szimonov színpadán a lehető legidősebb politikai kérdés hangot: az orosz kérdés, ami nem csupán az oroszok kérdése, hanem az egész világé, hiszen itt arra kell feleletet adni, vajjon kinek vagy kiknek áll érdekében úgy beállítani a Szovjetszövetséget, mintha az terjeszkedési politikát folytatna és hódító háborúra készülne? De ez a politikai kérdés, ahelyett, hogy a darab teherétele volna, inkább szárnyakat ad neki, mert egyszerre lerombolja a nézőtér és színpad válaszfalait s a cselekményt, az előtűnik lezajló emberi drámát, jellemek és akaratok összekapcsolását, szemek egymásba csapó villámszikrázásait egyszerre odaveti közénk és mindnyájunk ügyévé teszi.

Az utóbbi esztendőben sokat olvastunk a színház válságáról s a színházgatók úgy képzelték, hogy a közönség közönyös látványosságokkal lehetne legkönnyebben legyőzni. Szimonov darabja azonban más bizonyítékot szolgáltat. Abban a pillanatban, ahogy a közönség saját életére ismer a színpadon és válaszokat kap azokra a mély benső nyugtalanságokra, amelyek mindennapjaink szokatlan tevékenységei mögött rejtőznek, szó sem lehet többé közönyről. A színpad ismét megtalálja a polgári fejlődés utolsó szakaszában elveszített utat, amely nem vezethet egyebnére.

A „Monitorul Oficial”-ban mindenemű közleményt pontosan, törvényesen megjelentetünk futárszolgálatlaltal. Ujságelölizések, hirdetések, mozi reklámok.

UHU
Mária királyné-u. 34. II. emelet.

2

mint a kor időszéri kérdéseinek a művészet szabályai szerint történet megjelöléséhez.

Arisztofanesz darabjait

is azért nézték meg a görögök, mert saját koruk mozgató eszméinek visszatükrözését akarták látni, illetve azok torzítását akarták élvezni. Shakespeare drámáiban Erzsébet korának szenvedélyesen és erőszakosan élő angolja a saját felfokozott életérzését

akarta tudomásul venni a színpadon lezajló rémtettekben, örületekben, kísérleti jelenésekben. Ma is azért akarnánk színházba menni, hogy ott az előtűnik bonyolódó cselekmény új, halál megdöbbentő, de mindenestre felszabadító világosságot vessen a megoldatlanul bennünk gomolygó kérdésekre és mikor a függöny legördül, azt érethessük, hogy a mese rölként szökt, még ha Amerikában történi is a darab.

Az igazi nagy dráma mindig a mának és a máról beszél. Ettől a követelménytől ugylátszik nem lehet eltérni anélkül, hogy az író meg ne kockáztassa a jelentéktelenséget. Lehet bármilyen ügyes a darab, lehet a felépítés bármilyen szakavatott, a nyelv bármilyen emelkedett, ha a hősök sorsa nem táplálkozik a társadalma-

kat és osztályokat mozgató nagy áramlásokból s ezeket nem érzékelteti az egyéni sorsokon át is, akkor a színház csakhamar üresen marad.

De persze a színpadon nem se lyembe vagy darabca öltözött Eszméknek, hanem élő és küszködő embereknek kell megjelenniük a maguk saját egyéni hibáikkal (melyek bukásukat okozzák) és erényekkel (melyek az egyén és az eszme igazságáról biztosítanak). Szimonov darabja is azért jó darab, mert Smith, vagy Jessie, vagy Macpersson és Gould nem cernán rángatott fababok, hanem lélegző és valóságos emberek, akik nem is az író szándékait közvetítik, hanem saját életüket, saját egyéni tragédiájukat élék s ezzel tanítanak meg arra, hogy a mögöttük és körülöttük lezajló lát-

hatatlan történésekben saját életünkre ismerjünk.

Emberi drámát

látunk tehát „Szimonov darabjában, ellentétes erők küzdelmét, a hős harcát a világgal s ez a harc elejétől végig lenyűgözően érdekes, mert jellemek és sorsok összecsapása zajlik le előttünk. Akár egy shakespearei tragédiában, itt is előre sejtjük már a kiemelkedést, de ez egy cseppet sem csökkenti bennünk a feszült várakozás lebilincselő érzését.

Ez persze már az írói teljesítmény. Ez az, ami Szimonov darabját az úgynevezett „orosz kérdés” megoldása után is időszérivé teszi majd.

SZEMLÉR FERENC

Megkérdeztem a diákokat...

Amaz emlékezetes ősz óta, hogy ijedten és kicsit ellenkezve becsöppentem az enyedi kollégiumba, szüntelenül motoszkál bennem a kérdés: vajjon mely okból és milyen cél érdekében gyülekezett egybe az a sokezer fiatal, akit egyszóval diákságnak hívunk. A szaporodó kérdőjelekkel sokideig egyedül tusakodtam, aztán egyszer elmentem a nálamnál okosabbakhoz. Ahányan voltak, annyiféle választ adtak. Egyik így szólt:

— A tudományokban való gyarapodás céljából.

A másik Széchenyit idézte s a kiművelt emberfőt emlegette. Volt olyan is, aki gunyosan szembekacagott és azt mondta: — Hogy az életbe kikerülve primitív ösztöneiket szublimált formában engedjék szóhoz jutni s ne bunkósbottal, hanem finomabb és biztosabb eszközökkel ütögessék főbe egyik a másikat.

Végül is elhatároztam, hogy magát a Diákok faggatom ki, hát-ha rátalál a szeg fejére.

A STRANDON

Az elsőt épp a strandon találtam. Teniszütővel játszadozott a homokban és holmi csiripoló kislányoknak arról tartott előadást, hogy melyik testszín divatosabb: az enyhén barna, vagy a csokoládéarna.

Kérdéseimre rövid gondolkodás után így felelt: — Diákoskodásomnak több oka van: 1. apámnak a pénze, 2. egy-

szersmindenkorra meg akarok szabadulni a „paraszti” jelzéstől, amit apámtól örököltem, 3. vannak dolgok, amik nem feltétlenül fontosak, de illik átesni rajtuk. Ilyen például a gimnázium is.

A negyedik pontnál elakadt, ki kellett segítenem. — Negyedszer — mondtam — ugródeszka az osztályarulás felé — s ezzel bucsut vettem tőle.

HARC A JEGYEKÉRT

A következő diákok az osztályban találtam. Sovány, szemüveges fiú volt, görnyedten ült a padjában és félévi jegyeit csoportosította, aszerint, hogy melyik milyen társadalmi osztálynak a fia: Jónak, Jelesnek, avagy Elégségesnek.

— Látja — mutatott egy dundi kis tizesre —, megtaláltam benne fiatalságom célját és értelmét. Igaz, megdolgoztam érte. Végigküzdöttem magam a Bánkban, Dorottyá s a Méla Tempelői sivar pusztáin.

Hogy ezeket elmondta, szeme rásiklott egy cingár kis hetesre. Felugrott vadul a helyéről és rávágott öklével a padra:

Tanár ur! ez micsoda disznóság? Könyörgöm, ne tegye velem ezt az igazságtalanságot! Avagy el akarja venni minden kedvemet a tanulástól? Sirásra görbült a szája, térde megrögzött és könyörgő szemmel nézett a tanárra. A tanár ur szelíden elmosolyodott és azt mondta:

— Ne bölgjön, kérem. Én nem

leszek minden jónak elrontója, beklasszifikálok magának egy magasabb kalkulust.

— Szóval, miért is került ide tulajdonképpen? — szólaltam meg én is bátortalanul.

— Hogy miért? Ajaj! Annak rengeteg oka van. Először is ez az életforma elődeimtől örökölt hagyomány. Példának okáért évtizedekkel ezelőtt pontosan ebben a padban és ezen a helyen ült apám is, azelőtt meg nagyapám is...

— Célja?

— Egyelőre csak a jeles kalkululus. Azután meglátjuk, mi lesz.

A harmadik Diákok gondokba hullva találtam egy népi kollégium tanulóijában.

TÖRJÜK FEL A KEMÉNY DIÓT

— A középiskola reformján töröm a fejem — mondotta.

— Meg szeretnéd reformálni a középiskolát? Elég kemény dió. S mi nem tetszik neked a középiskolában?

— Az, hogy nem alkalmazkodik az idő követelményeire. Vegyük például a történelmet. Maholnap kikerülök az életbe s tehetem füstre a történelemtudásomat. És vagyok olyan szemtelen, hogy ezért ne magamat okoljam. Mert azt hiszem, lehetetlenség ésszben tartani, melyik herceg mikor és kit vitt feleségül s hogy a feleségének ki volt a keresztanyja. Nevek, évszámok és királyok csatározásainak végtelen sora kavarog össze-vissza bennem, de nem tud-

AMI SÜTÉT, AZ SÜTÉT Grandiózus közgazdasági dráma három felvonásban

I. FELVONÁS

A gazdasági rendőrség megjelenik Üzérke Dömötör köz és váltóhamisító lakásán. Felszólítják Üzérke urat, hogy azonnal adja elő az elrejtett árut. Üzérke kijelenti, hogy nála ilyesmi nem található.

A gazdasági rendőrség szorgos kutatásba kezd s a szorgosság következtében fél óra belül találják 713 nadrágtartót, 60 kilogram mazsolát és 41 kvadrátméter talpbőrt, valamint 8800 darab tyukszemtapaszt.

Erre Üzérkének elkezd sikoltozni és ki akar ugrani az ablakon. De aztán mégsem ugrik ki. Üzérke ugyanakkor emelt hangon kijelenti, hogy fogalma sincsen, hogyan kerültek ezek a dolgok a lakására. Erre akár megesküdni is hajlandó. De aztán mégsem esküszik meg, ellenben még emeltebb hangon felszólítja a gazdasági rendőrséget, hogy azonnal szállítsa el a sok idegen holmit. A gazdasági rendőrség honorálja a kívánságát, sőt nemcsak a holmit, hanem Üzérke urat is elszállítja.

II. FELVONÁS

Színhely a felfelvnyezék tárgyalóterme, ahol különböző egyének belépnek, kilépnek, közbelépnek, előre, hátra-, be- és kijárnak, miáltal szavalókórus alafestésként előadja Babits Mihály ama híres költeményét, mely így kezdődik:

Fekete, fekete, fekete, fekete... Aztán megkezdődik a tárgyalás. Üzérke ur megérkezik hófelér ruhában, mirtuszkoszorúval a fején, liliummal a kezében.

Az elnök kérdéseire elmondja a következőket:

Először is fogalma sem volt ar-

ról, hogy azok a holmik ott vannak a lakásán. Nyilván valamilyen rosszszándéku ellensége vitette oda titokban éjszaka, hogy kellemetlenséget szerezzen neki.

Erre az ügyész tanukat vonultat fel, akik esküvel vallják, hogy látták, amikor Üzérke Dömötör dollárért és napoleonért vásárolta az elkobzott cikkeket.

Az elnök újabb kérdéseire Üzérke ur megigazítja fején a mirtuszkoszorút és a következőket jelenti ki:

Igaz, hogy az áru az övé, de ez csak ebben a pillanatban jutott az eszébe, mert rendkívül feledékeny természetű. Mindezt azonban csak saját személyes használatára vásárolta, ehhez pedig joga volt. Ezután felsorolja: a nadrágtartókra azért volt szüksége, mert különben leesett volna a nadrágja s ő szemérmes ember, aki nem szeret nadrág nélkül járni. 712 nadrágtartót csak azért tartalékolta a használatban lévő egyen felül, mert óvatossá ember volt világlátó. A bőrré azért volt szüksége, mert ember a talpán s így sok talpbőrre van szüksége. Ezenkívül az arcán is igen vastag azért visel.

A hatvan kiló mazsolát azért tartotta, mert tagja az Állatvédő Ligának s a esírkéit rendszeresen mazsolával etette, hadd legyen egy kis örömiük személyüknek. A tyukszemtapasztól nem tud felvilágosítást adni.

III. FELVONÁS

A tanács itélelhozatalra vonul vissza, miatt a kar vérpezsdítő föxtrottot ad elő:

„Jaj de jó, jaj de jó Egy kis spekuláció...”

Ezután bejönnek a görlok és táncot lejtenek a paragrafusok között. Alig van ennek vége, máris jön a bíróság s kihirdeti az ítéletet: Üzérke Dömötört a vád és következményei alól felmentik s a lefoglalt áru visszaszolgáltatását elrendelik. Ugyanakkor kötelezik a gazdasági rendőrség vezetőit, hogy táblával a nyakukon pollen-gérré álljanak a Szabadság-téren. A nyakukba akasztott táblán a következő szövegnek kell szerepelnie:

„IGY JÁR AZ, AKI MEGRÁGALMAZZA A SZÉGENY, ÁRTATLAN SPEKULÁNSOKAT”

Az ítélet elhangzása után a téren egybegyűlt áruörjetegetők és spekulánsok vállukra véve viszik ki Üzérke Dömöt, aki diadalmasan lengeti a mirtuszt és a liliumot.

Amikor a kapun kiér a feketézöld diadalmenete, az igazság isten-nőjének szobra lemászik a törvényeségi palota tetejéről s az őt körülvevő újságíróknak a következő nyilatkozatot adja:

— Eddig vak voltam, mivel valami marha görög szobrász annó kettőezeröttszáz évvel ezelőtt bekoltozte a szememet. De most aztán elég volt! Le fogom oldani a szememről a kendőt s annyit mondom, hogy nyíljék ki csak a szemem, majd megénekelek én ezt a bandát úgy, hogy még az utolsó uzsorás is briliánsokat és rubintokat fog sirni kinjában. A nem-jókat fog irigyságszolgálatának.

— Mit keresel te itt? — kértem tőle.

— Édesapámnak az élethez jogát, ami nem hull az ésvél, árulják semmilyen üzletben s nagyon sokhelyütt a közönség is lakat alatt őriznek az éshaladás fekete sírásói.

— Céljaidról nyilatkoznék — Sok beszéd szegénység. A nyilatkozás nem minden embert áll jól. Én dolgozni akarok...

NAGY ELEK

nék egy értelmes mondatot szólni arról, amit meg szerettem volna érteni: az egyes korok lelki erőviszonyait s a történelemkönyvekől kifelejtett dolgozó tömegek sorsát.

— És hadd említsem meg azt a sok-sok pocsecskámé nyelvtenőt, amivel egyszerre négy vagy öt világnyelvet akarnak a fejembe kálapálni. S ugyanakkor az édesanyám nyelvét kell elhanyagolnom. Erdemes megfigyelni, hogyan beszélnek magyarul azok a parasztfiúk, akik néhány éve kerültek el otthonról. És miért nem tanítanak magyar nyelvtant a felső osztályokban? Elsős, másod-

kos koromban érthetetlenek és nyügnék éreztem a nyelvtant. Nem is tanultam meg. Most, hogy megnőtt bennem a kíváncsiság és anyanyelvem sajátos szerkezetét, szellemét szeretném tudatosítani magamban, nem tanítanak ilyesmit. Esküszöm neked, sokkal többet tudok latin nyelvtanból, mint magyarból. S ha már a latinnal tartunk: azzal a jelszóval, hogy kivétel erősíti a szabályt, hét éven át nyelvtani kivételeket bifláztam. Most már tudom a kivételeket és nem tudom a szabályt. Siratom a fiatalságomat, mikor eszembejött, hogy annyi rengeteg idő alatt és annyi energiával Arany, Babits és Kosztolányi fordításait olvasva rábukkantam volna a görög és latin irodalom rejtett szépségeire. Így tudom a tartalmát néhány száz sornak Líviusból.

A latin: heti hatórás tantárgy. A közgazdaságtan: heti egy óra. Az is legtöbbször elmarad. Milyen nincs fordítva?

— Arról beszélj, mik a céljaid?

— Igen. Hát, egyesek azt mondják: az a célom, hogy eredetileg olvassam a latin klasszikusokat. Én erről a célomról nem tudok. Mások szerint: hogy az életbe kerülve, felvilágosítsam anyósomat a kézitáska helyes elnevezéséről, mely szerint az retikul, a reticulus, ami hálót jelent, és pedig ridikül, ami ridiculusból származik és nevétségést jelent. Hát ez valóban nevétség.

BORITSUK FEL A SÓRENDET
Summa summarum: ha rajtam állana, felborítanám a tantárgyak közötti fontossági sorrendet, a gyömb megbecsülést biztosítanám a valóság tudományoknak, szemlétebbé tenném az anyaglandást, eltörölném a jegyrendszert, metafizikát pedig azoknak hagynám, akik hajlamosak az élet megértésére.

— Azt elfelejtettem megemlíteni, hogy jelenlegi tankönyvből kivakartatnám azt az osztályt, hogy Herceg Ferenc a földön magyar regény- és dráma-irodalom legkiválóbb képviselője.

A negyedik Diákkal a gyártásban találkoztam. Valamelyikükben épp arról beszéltek, hogy ifjúsági csoportnak, hogy a jövőzött idők változott embert válnak. S a diák is ember. Látják az iglői diákok kora.

— Mit keresel te itt? — kértem tőle.

— Édesapámnak az élethez jogát, ami nem hull az ésvél, árulják semmilyen üzletben s nagyon sokhelyütt a közönség is lakat alatt őriznek az éshaladás fekete sírásói.

— Céljaidról nyilatkoznék — Sok beszéd szegénység. A nyilatkozás nem minden embert áll jól. Én dolgozni akarok...

SUTÓ ANDRÁS

UHU
Mária királyné-u. 34. II. emelet.

RÁKÓCZI KÉT NÉPE

új hazát épít Szovjet-Kárpátalján

JOHN WEIR kanadai újságíró érdekes beszámolója a kárpátaljai magyarság életéről

Munkács és Ungvár magyar szótól hangos

TORONTO. — A „Kanadai Magyar Munkács” című torontói hetilap legutóbbi száma érdekes bejegyzést közöl, melyet a lap munkatársa John Weir-rel, a nemrég Kárpátalján járt kanadai újságíróval folytatott. Kárpátalján, amelyet a németek és kizsárolták, a magyar lakosság vadonra tért, új, szabad hazát épít Rákóczi két népe. A szlovák és magyarok történelmi együttműködése nem újkeletű. Az elmúlt évek elején Esze Tamás vezetésével a ruszinok képezték a Rákóczi-felkelés magvát és élcsapatát. Az újabb kor kárpátaljai történelmében pedig Borkanyukék (akik 1942. október 3-án a kárpátaljai fogházban végeztek a magyar fasiszta pribékek) és a Gynla írták be nevüket. Csoda, ha érdeklődéssel fordulunk Kárpátalja, Szovjet-UKrajna autonóm tartománya felé; honnan él ott a magyarság?

volt az iskolák, kórházak és ipari telepek helyreállítása. Ma a legszélesebb körű népszerűségi felmérés közöl, melyet a lap munkatársa John Weir-rel, a nemrég Kárpátalján járt kanadai újságíróval folytatott. Kárpátalján, amelyet a németek és kizsárolták, a magyar lakosság vadonra tért, új, szabad hazát épít Rákóczi két népe. A szlovák és magyarok történelmi együttműködése nem újkeletű. Az elmúlt évek elején Esze Tamás vezetésével a ruszinok képezték a Rákóczi-felkelés magvát és élcsapatát. Az újabb kor kárpátaljai történelmében pedig Borkanyukék (akik 1942. október 3-án a kárpátaljai fogházban végeztek a magyar fasiszta pribékek) és a Gynla írták be nevüket. Csoda, ha érdeklődéssel fordulunk Kárpátalja, Szovjet-UKrajna autonóm tartománya felé; honnan él ott a magyarság?

ottani bányákból termelt szénrel voltak. Lelkesedve beszél Weir szerkesztő az ungvári muzeumból, ahol a szovjet öt éves tervnek Kárpátaljánra vonatkozó részét látta kiállítva. A Kárpátok pompás vidékén szanatóriumok és üdülőtelepek, gyermeknyaralók és munkás kirándulóhelyek épülnek majd fel. Fakitermelésre, fűrésztelepekre modern fejlesztésre, a gazdag márványtelepek kiaknázására, vízi erőművek építésére már kidolgozták a terveket. Ugyanakkor szovjet mérnökökből,

geológusokból és más szakemberekből álló expedíciók kutatják a föld mélyének kincseit. A testkultúra haladásának jellemzésére Weir megemlítette, hogy Ungváron hatalmas sportplakátokat látott. Európának ebben az egykor legelhagyottabb sarkában, ahol a sport, majdnem ismeretlen fogalom volt, ma a legnépszerűbb futball mellett virágzik mindenfajta sport. — A munka, az építés üteme hangzik mindenfelé — fejezte be beszámolóját John Weir kanadai újságíró.

TURENICA, KÁRPÁT-UKRAJNA VEZETŐJE FOLYKÖNYVÉN BESZÉL MAGYARUL

John Weir a kanadai lap munkatársa beszélt első benyomásairól a Kárpátok festői vidékéről, az emberek életéről: a közelmúlt eseményeiről, a jelen örömeiről, a jövőre vetett hírről.

Januárban, a választási előkészületek idején értek oda John Weir és így alkalmuk volt látni a mozgalmas politikai életet, ahol Kárpátalja népeinek között nem volt részük soha. Vezetőjük Turenica, Kárpátalja népeinek vezetője, a Szovjetunió legfelsőbb Tanácsának tagja. John Weir meghatódva emlékezett arról, hogy Turenica partizánvezetését a németek kegyetlen atrocitásokkal kivégezték. Turenica folykönyvében beszél magyarul is, mondotta Weir — a kárpátaljai magyarság legjobb vezetője ismeri el és együtt emlegeti bányáik élését.

A MAGYAR TELJES JOGGAL RENDELKEZŐ SZOVJET ÁLLAMPOLGÁR

Párnapos látogatásunk alatt Munkácsot és Ungvárt, valamint környező vidéket jártuk be — mondta John Weir — és őszinte örömmel láttuk, hogy amerre járunk, a két városban és a környék mindenfelé hallottunk magyarul beszélni.

Az ottani magyarság helyzete különösen azért is érdekel, mert ismerem a magyar kisebbség jelenlegi helyzetét Szlovákiában. Kárpátalján, a magyar nemzetiségű Szovjetunió nemzeti politikájának megfelelően a szovjet népek nagy családjában a magyar teljes joggal rendelkező szovjet állampolgár. A jogokat élvez az összes nemzetiségekkel. A magyarok megmaradtak régi nemzeti öniségük keretében.

A nemzetiségi joggyakorlat legbeszédesebb bizonyítéka — folytatta —, hogy a munkások, tanítók, intézményvezetők szabadok. A magyar nyelv magyar nyelven tanulható. A magyar nyelvű szovjetpolgárok újságait olvas. A magyarok vannak ifjúsági, női és kulturális szervezetei, azonosítva a párt- és szakszervezetekkel.

A földök felosztása és az állami tulajdon teljes gazdasági szabadságot hozott a dolgozóknak a múltvi szűrség ellenében. A szovjet gazdaság fejlődése egy van az új tartományban, de a lakosságban mind több szó esik a jövőről. — magyarázta Weir.

AZ ÚJJAÉPÜLŐ KÁRPÁTALJA A felszabadulás után — mondta kanadai újságíró — legelső

Willand Rhodd

nyílt levele

MOSZKVA BÓC

Longstreet tábornok

özvegyéhez

GEORGIÁBA (USA)

Az alábbi levelet Willand Rhodd írta, a Szovjetunióban élő kitűnő néger filmszínész, a nemrégiben nálunk is bemutatott „15 éves kapitány” egyik főszereplője.

Igen tisztelt Longstreetnél!

Február 9-én tartották meg az Orosz Föderatív Köztársaság Legfelsőbb Tanácsának választásait; ezen a választáson ugyanolyan joggal vettem részt én is, mint a legkülönbözőbb nemzetiségű szovjet polgárok milliói. A választást követő napon olvastam az újságokban a fehér faj felsőbbbőségének törvényesítéséről szembeni magatartásról szóló cikket. Ezzel a törvénnyel Georgia államban elbaltolták a választójogot a négerektől.

Ennek a két eseménynek találkozási pontja volt bennem, az Amerikában született és 14 éve a Szovjetunióban élő négerben. Engedje meg, hogy elmagyarázzam, miről van szó.

Legutóbb 1934 nyarán voltam Amerikában, amikor a szovjet film-társaságtól, amelynél dolgoztam, hat hetes szabadságot kaptam. New Yorkba érkezésemkor a „Greyhound” autóbusz-társaságnál jegyet rendeltem Washingtonig, melynek falai között 10 éven át éltem.

Telefonon közölték velem a helyem számát. De amikor a meghatározott napon személyesen jelentkeztem a jegyért a pénztárnál, azt mondták, hogy törvényszerű történet és nem a telefonon lemondott számú jegyet adták, hanem egy másikat.

Igy nem foglaltam el helyemet a második szakaszban — mint ahogy rendeltem —, hanem a negyedikben az autóbusz végén. Helyemen — s ezt én minden nehézség nélkül megtré — egy fehérbőrű férfi ült, aki tehát a fehér faj jogait is rendelkezett. Megkértem a New Yorki tartó 11 napos utam alaposan előkészített és elaludtam. Ekkor csikorgásra ébredtem; ebből megértettem, hogy állomásra érkezünk. Almosan, ahogyan voltam, a többi utasal együtt a vendéglőbe mentem. Leültem és valami emmiváló kértem a pincértől. Azonban igen sokáig kellett várnom. Végül is észrevettem, hogy míg én éhesen ülök és a különböző étel- és italok reklámját nézegetem, az utasaim jöttek már minél megkapták a rendelt ételeket. Ezért, mikor a pincér a közembe érkezett, megimádkoztam rendelkezésemre. Gyűlölködő tekintettel fordult felém és valamit mondogott a jogai körül. De miután attól féltem, hogy élesen maradok az autóbusz indulásáig, megimádkoztam kérésre. Ez alkalommal félreérthetetlen választ kaptam:

— Mars a konyhába! Négernek ott a hely!

Almoságom azonnal elmúlt, a várakozásom szűnt meg és visszagondoltam, hogy milyen félve tekintett rám a többi néger utas, mikor határozott léptekkel beletétem a „csak fehérnek” re-

szérre” feliratú terembe, miközben ők az utasok a konyhába mentek. Hirtelen újra négernek éreztem magam, mintha egy kellemes orosz télen eltöltött hosszú teleléből ébredtem volna fel.

Az amerikai demokrácia hátlapja ismét kimutatta régi, elfelejtett államiasságát.

Mint négernek és mint a Szovjetunió állampolgárának, az a meggyőződésem, hogy az ember helyzete nem függhet vallástól, faji hovatartozástól, vagy bőrének színétől. A Szovjetunióban egyetlen nemzetiség sincs, amely ne élvezné az alkotmánybiztosított összes jogokat.

Remélem Longstreetnél, hogy a felindultság, amellyel e sorokat írom, nem fogja eltakarni levelem igazai célját. Ugy vélem, ezek után megéri: kötelességemnek tartom megköszönni Georgia állam szenátusában tanúsított emberséges magatartását. De nemcsak azért fe-

jezem ki mély hálamat, mert megoldottam a szomorú sötétbőrű testvéreim érdekeit és most emlékezett arra, hogy a négernek — akár a fehérek is — bölcsen harcoltak és haltak meg azért, hogy más országok népeink meghozzák azt a szabadságot, amit saját hazájukban megtagadtak tőlük.

On, Longstreetnél, olyan szavakat használt, melyeknek jelentősége túlhaladja a bőr színétől függő egyenlőség kérdését az emberek között. Ön felbőszítette a figyelmet arra, hogy a reakció „accélkeze”, melyet ma a néger ellen irányítanak, akkor sem fog megállni, ha irányítók önző érdeke más amerikaiak jogainak elrablását kívánja. Ma, amikor az amerikai reakció a faji felsőbbbőség jelszavát hirdeti, az Ön magatartása mély visszhangra talált az embermilliók lelkében. Ön, Longstreetnél, azok közé tartozik Amerikában, akik aktívan küzdenek a fasiszta irányzatok ellen és

Megkezdtek Kolozs megye falvainak villamosítását

KOLOZSVAR. — Több ízben beszámoltunk arról, hogy a Demokrata Pártok Blokkja országépítő tervének végrehajtása során számos falut láttak el máris villanyárammal. A demokratikus pártok kolozs megyei szervezetei is elhatározták, hogy a megye több falujába bevezetik a villamos áramot. Természetesen elsősorban azokról a falvakról van szó, amelyekbe az áramot könnyebb bevezetni s csak azután kerülhet sor arra, hogy az évek során fokozatosan villamosítsák a megye összes falvait.

A munkálatok már néhány hete folynak és ennek eredményeképpen vasárnap este Szilvágyesen már fényűzően világítottak a villamosok. Gyula, Nagykapus és több más környéki falu villamosítással történő ellátásáról őszig gondoskodnak.

Bűnös vagy ártatlan a dolgozó asszony?

KOLOZSVAR. — Bűnös vagy ártatlan? Ez volt a kérdés napokon keresztül. Bűnös vagy ártatlan a dolgozó asszony? E felett itélkezett a társadalmi törvényesítő szervünk este a MNSZ Farkasutcai székülésében.

Jó gondolatokat, szellemes ötleteket nyilván mindig szívesen fogad a közönség még júniusi kánikulában is. Ezt bizonyította az a kétszáz ember, aki szerdán zsűfőlégi megvitte a tervet.

Kovács Jánosné cipőfelszerelési ellen az volt a vád, hogy elhanyagolja otthonát, férjét, gyermekeit. Hogy munka után asszonyokat szervez, gyűlésekre jár, esti tanfolyamokra futkos nyelhet, hogy anyai és háziasszonyi kötelességeit teljesítse. Mellette és ellene felvonták a különböző társadalmi rétegeket képviselő tanúk: Szorgos Teréz, a kifogástalan háziasszony, Polgár Tiborné, a nemtörődöm, kispolgári gondolkodású munkásné, Derős Ilona, az új nevelési elveket hangsúlyozó szociális gondozónő és Munkás Józsefné, a hatgyermekes öntudatos harcos.

A vádat képviselő Asztalos Agnes felsorakoztatta mindazokat az érvelőket, amelyeket konzervatív gondolkodású emberekől uton-utófélem hallunk. Beszél a családi élet szentségéről és nagyanyjánk erényes háziasszágáról. A diszpárnák és főzési receptek „boldog” koráról, amikor az asszonyok az otthon védettségében alázatosan kiszolgálták férjüket és unalmukat legfeljebb kedves pletykálgatással enyhítették.

De az ügyész a védőben embe- rre talált. Látó Anna védő támadást támadás után utasított vissza. Ervei határozottan esaplak le a védő képviselőjére. Következő- tesen végigkísérte a női társadalmi fejlődésének fősügő útján, hogy végül bebizonyítsa, Kovács Jánosné és társai a jövő önzetlen és erőskezű építői, akik nem vád, de tisztelt és megbecsült illet. Védőnői csak a társadalmat vádolták, amely még ma sem ad meg minden támogatást a dolgozó asszonyoknak.

A törvénykezés szomorú törté- netét közölt bonyolított kérdéshez a közönség „közül is” szavakkal hozta

Kisoperák

játszására történtek már nálunk kísérletek, de állandó jellegű alakulatot nem sikerült még létrehozni, bár nagy szükség lenne rá.

Most a Zeneművészeti Főiskola tanárai és növendékei vállalkoztak arra, hogy Gluck: „A rászedett kád” című remek vígoperáját előadják. A szervezős Sigmund Lajos tanár járadhatatlan munkabúsztól dicsőri. Egymaga állította össze a díszleteket, ácsolt, faragott, tanított és énekelte. Az előadás minden tekintetben az intézet becsületére vált. Ilyen serény és jól irányított munka folyik a Zeneművészeti Főiskolán, ahol a jóhangsúlyú növendékek lelkiismeretes tanítása többek között az Állami Magyar Színház művésztan- pólását is biztosítja.

A szereplők közül természetesen messze kimagaslott Horváth Józsefnek, a színház kitűnő művészeinek játékképessége és szépségteljes hangja (Ká- di) A görögülköny előadás rendezése is öt dicsőri. Nitradin tenorszerepét Sigmund Lajos tanár énekelte legyen ömítő hanggal és nagyszerű szövegki- cíttéssel. Az intézet növendékei is remekeltek Sigmund Lajosné (Fatime) egészséges hangyaga, finom megje- lenése, Albert Anamária (Zelmira) szimpadra termelt tehetsége, biztos hangvétele, Mórincz Éva (Omega) nagy- szerű humor és muzikalitása, valamint Sigmund György (Omár) gyakorlottsá- ga azonnal feltűnt a hallgatóságnak s me- leg tapsokkal jutalmazták teljesít- ményüket. Zenekar helyett Utó Mária zongorán kísérte a kis dalműt. A kar- mesteri munkát dr. Jodál Gábor vé- gezte.

A szép és stílusos színpadi képeket László Gyula egyetemi tanár tervezte és festette. Az előadást Corelli Cor- ceto Grossoja (D-dúr) előzte meg. Az intézet sok reményre jogosító vonó- zenekarát Eisikovits Miksa tanította be és vezényelte nagy lelkesedéssel. Bevezető Szegő Julia mondott. Az elő- vezetés és tanulságos műsort tiszter megismétlik.

(omega).

akik ténylegesen védik a demokrácia ügyét.

Ugy tudom, Georgia állam szerá- tusa elfogadta a kegyetlen faji tör- vényt, mely ellen Ön küzdött. Ez sajn- nos megerősíti azt, hogy Amerika reakciója elég erős és hogy olyan ve- szélyt jelent, amelyet nem szabad alábecsülni.

Az amerikaiaknak meg kell értenie, hogy az ország, mely technikai hala- dással dicsekszik, ugyanolyan mo- dern törvényekkel rendelkezék, mint a házak, melyekben az emberek él- nek s mint a gépek, melyeket használ- nak. Nem értem, hogy nem inog meg a szabadságszobor, amikor az az or- szág, amely 1865-ben eltörölte a rabs- zolgátságot, 1947-ben törvényesíteni akarja.

Sok szerencsét kívánok nemes és bá- tor harcához és hiszem, hogy rövid időn belül elérni a kívánt sikert.

WILLAND RHODD

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, álláskeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelíges leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szóveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyíltér szavankint 10.000 lej.

ADAS-VETEL

BÉLYEGNYUJTEMÉNYEKET, megbágyogtat legmagasabb áron vesznek. Erős, Dávid Ferenc-utca 12.
VARRÓGÉP női, kicsi kerek díó li-buzásossal, háromnegyedes hegedű tokkal olcsón eladó. Postakert-utca 14.
IRODAI írógép, Saubek bélyegalbumok eladók. Bende, Szentegyház-utca 30.
KENDERT, fonatlan, veszünk. Cim a kiadóban.

Perzsaszőnyeget

minden nagyságban vesz az

ARTA

Unió-utca 9 szám.

ELADÓ 300x19 motorbicikli külső és egy ruhára való szövet. Lusztig, Malom-utca 22.

ELADÓ jökarban lévő férfi kerékpár. Horea-ut 58.

ELADÓ 1 négyzetméteres perzsaszőnyeg. Cim a kiadóban.

MOTORKERÉKPÁR 200 köbcentis, 1941 típusú DKW. új, original Dunlop gumikkal, kifogástalan állapotban eladó. Gépész-utca 18, Bujdosónál.

RÁDIO Orion 3+1 eladó. Szamosközi-utca 8c.

RÁDIO Graetz 3+2 eladó. Kálvin-utca 11, II. emelet.

HOLGYFODRÁSZOK, garantált prima Dauer-anyag és hajfesték kapható. Idősebb Mussánál.

Gyermekkosci

ultramodern, féltáron csak

„UNICOM”

nál Kossuth L.-utca 10

ELADÓ kombinált szekrény, rekamié, asztalosműhely, szerszámok. Karolina-tér 7, ajtó 6a.

ALKALMI áron eladó jégsekrény, porszívógép, perzsaszőnyeg, hálószoba, ebédlőberendezés, különböző butorok, motorkerékpár, 6 Voltos acumulátor, képek, porcelánok. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 10.

BICIKLIT felelt, fújt gumikkal, kifogástalan, azonnali megvételre keresek. Fürdő-utca 49, földszint.

VEZSEK! Kézzipóval fizetett Karikahajós varrogépeket, kötőgépeket, alkatrészeket, tüket. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82.

10 HP féltábil gőzgép. MAV gyártmányú, 12 atmoszféra üzennyomással, temden elrendezéssel eladó. Hoffmann, Deportailor (Kajánó) ut 4.

ELADÓ jökarban lévő háromnegyedes női bicikli. Baii (Fürdő)-utca 20, földszint 2.

Ruhák és perzsaszőnyegek

vétele és eladása.

Domokos,

Kossuth Lajos-utca 7.

ELADÓ 1100 Fiat luxuskosci, jó motorral, gumikkal. Fellegvári-ut 78.

JO állapotban lévő férfi kerékpár eladó. II. kerület, Carbonarilor (volt Szvacsina-utca 4).

ELADÓ haboskőrös biedermeier szalon. Megtekinthető délután 2-4-ig Március 6-utca 2. II. emelet 8.

ELADÓ egy négyhengeres Mann-Diesel motor. Cim a kiadóban.

ELADÓ keményfa ágy szekrényvel. Cim a kiadóban.

FÉRFI kerékpár jó állapotban eladó. Motilort-ut 31.

ZENEKARI zsebpártyurákat vesznek. Ajánlatokat ár és mű megjelölésével „Zenekar” jelíggel a kiadóba kérek.

SÖRGŐSÉN olcsón eladó 3+1 Telefunken rádió, mahagóni és sötét tölgyfa íróasztal, faliszőnyeg, fekete férfi öltöny, könyvek, kerámiák, kristályok, szépen keretezett olajfestmények stb. Mailáris-utca 7-a. 1-4 óra között.

Fürdőruhák és shortok készítését vállalja szép kivitelben

ROSENZWEIG E.

fürdőszalon

Mária királyné-utca 6, az udvarban

GERENDÁK ké, téglá, kétkerékű taliga eladó. Raduzs János-utca 11, Ovár.

KOMPLETT tele körös hálószoba olcsón eladó. Asztalosműhely, Szent István-ut 20. Friedmannál.

KISFOGYASZTASU luxusautó olcsón eladó. Martinuzzi-utca 40. (Györgyfalvi utról).

ELADÓ öt mázsa cement. Motilort-ut 107 szám.

IROASZTAL eladó minden elfogadható ártért. Vizaknainál, Baba Novac-tér 9. (Tordai-ut legalján).

ELADÓ különböző fajtájú házinyulak, kartológép, retováló, szakkönyvek és egyéb berendezési tárgyak. Nyulenyészet, Doina-utca 11. Délután 2-4 óráig.

ÓCSKA téglák és gerendák eladók. Érdeklődni Dózsa György-utca 36, II. emelet.

ELADÓ butor és többféle tárgyak. Trefort-utca 31, I. emelet.

ELADÓ jökarban lévő fehér mély gyermekkosci. Krizbai-utca 71.

A kardosi téglagyár heres munkásokat

földmunkára és egyéb munkákra.

Szabadság-tér 21

FAJTACSKO kutyakölykök eladók. Budai Deleanu-utca 65.

AUTOMATA mérleg eladó. Szentegyház-utca 7. Restaurant.

FÉRFI kerékpár piros gumikkal eladó. Horea-ut 38, I. emelet 10.

EGYAJTOS modern jégsekrény eladó. Augustus 23-utca 29.

MAGYAR ruhát, nyakkendőt keresnek. Érdeklődni délben kettőkor, református teológia pertársánál.

TELJESÉN jökarban lévő, fekete férfi ruhát vennék középtermetre, terménnyel fizetem. Cim a kiadóban.

7 DARAB új méhkaptár eladó. Makay vaskereskedés.

FIGYELEM! NAGYTELJESÍTMÉNYU HANGSZÓRÓT és 25/50 Wattos teljesítményű vegerősítő lámpát keresek sürgősen megvételre. Rácz, Szappan-utca 2 szám.

Gyógyszertári boren-dezéssel, árukészlettel

társulnók

lognál rendelkező

gyógyszeresszel.

Megkeresések „Gyógyszer” jelíggel a kiadóba.

LESZALLITOTT árak. Netz hárnya 690.000 lej, férfi zokni 130.000 lej. Olcsó fürdőruhák. Magdalena, Dózsa György (volt Wesselényi)-utca 36.

ALLAST KAPHAT

JÓL főző mindenest keresek. Jelentkezni 1-3 között Kálvin-utca 11, második emelet.

FŐZŐ mindenest keresek. Augustus 23 (volt Király)-utca 33, földszint 5.

KERESÉTI lehetőség műveltebb férfinek, nőnek. UHU, Mária királyné-utca 34 szám.

ALKALMI jó üzlethez 10-20 millióval kapcsolódhat. Társulások. UHU, Mária királyné-utca 34.

Napozás előtt

HAMBURG

KOZMETIKA

Unió-utca 3.

Tökéletes társzertelenítés! Tanítványképzés!

FIATAL cipészegédet teljes ellátással felveszek piaci munkára. Cim: Szentegyház-utca 7, vendéglő.

ALLAST KERES

ANGORA és mindenféle fonást vállalok. Farkas-utca 8, földszint 12.

3 KOZÉPISKOLÁT végzett fiatal leány állást keres. Cim a kiadóban.

EGY komoly, intelligens asszony elmenne helyben, vagy vidékre 1-2 tagú családdal főzni és háztartást vezetni. Cim: Jánosy, volt Arany János-utca 13, szemban a kapuval.

GYÜMÖLCSFAK nyári permeczéséssel levéltük ellen és házmesteri állást kerpondozásért vállalok. Patak-utca 3.

Figyelem! Olcsón!

Cukorka, gyarmatáru, gyümölcs, illatszert, gyógyszer, üveg, vas, kocsikenőcs és mindennemű áruk csomagolásához szükséges

Ládákat

rendeljen a

Lemnul Ládagyárban,

Malom-u. 20. Tel. 884.

Ugyanott mindennemű építkezési anyag, deszka, cement, mész, gipsz, cserép, téglá, szigetelő lemez, fagyapot is kapható.

BÁRMILYEN munkát vállalok a déli órákra. Üzletben kisegíteni, takarítást stb. Cimeket a kiadóba „Munka nem szégyen” jelíggel kérek.

INGATLAN-LAKAS

ELCSERÉLNÉM központi kétszobás modern, összkomfortos lakásomat hasonlóval kertes helyen. Cim a kiadóban.

BEKOLTOZHETŐ összkomfortos családi ház a főté mellett, sürgősen eladó. „Express” iroda, Unió- és Kötő-utca sarkán.

Gyermekkosciért

jökarban lévőért, legmagasabb árat fizet az

ARTA

Unió-utca 9 szám.

ELCSERÉLNÉM belvárosi szép négy-szobás komfortos lakásomat 2-3 szobás és 1 szoba, konyhás lakással a főté-vasút közötti részben. Kertes lakás előnyben. Cim a kiadóban.

EGY nagy szoba, konyha nagy udvarral eladó 120 millió lejtért. Fellegvári-ut 7. síkator 2.

ELCSERÉLNÉM három szoba, konyha, verandás lakásomat belvárosi egy-szobás, konyhás lakással. Cim a kiadóban.

BEKOLTOZHETŐ 3 szobás, összkomfortos ház megvételre keresek központhoz közel. Cimeket „Kertes villa” jelíggel a kiadóba kérek.

FÉLIX-fürdőn házhely eladó. Cim a kiadóban.

VEZ. ELAD

butor, szőnyeg, porcelán, írógép és egyéb értéktárgvat.

UNICOM

KOSSUTH LAJOS-UTCA 10.

KIADÓ egy szoba, konyha, speiz butorozva, hathavi bér előre fizetése mellett. Köker-utca 99.

ELCSERÉLNÉM több helyiségből álló kertes, belvárosi lakásomat szintén kertes, egy szoba, konyhással. Értekezni lehet Patak-utca 1 alatt.

OLCSÓN eladó új családi ház, beköltözhető 1 szoba, konyha, mellékhelyiségek, az állomás közelében. Érdeklődni végt Budapest-ut 62, Orbánnánál.

ELADÓ sürgősen családi ház, 2 szoba, konyha, 2 műhelyhelyiség, ipari árammal stb. Agoston-utca 10.

KÖZPONTHOZ közel egy butorozott szobát keresek. „Pénzrel vagy élelemmel fizetek” jelíggel.

FOSZERÜZLET lakással átadó. Érdeklődni Széchenyi-tér 2, házfelügyelőnél.

KISLONFZLEK

FUGGETLEN középkori urind megismerkedne 50 év körüli nyugdíjossal, vagy iparossl házasság céljából. Jelíge: „Keresem a párom”.

Veszek telefonkészüléket.

„AMARGI”

Széchenyi-tér 4 szám.

SPORTÉLET

A mai vasárnap sportműsora

KOLOZSVAR. — Az NB I. mai utolsóelőtti fordulójá egyik legnagyobb csatájának ígérkezik a városi sporttelepen sorakerülő U—Vasas mérkőzés, amely háromnegyed 6 órakor kezdődik, míg előtte negyed 6 órakor a Dermata két törpecsapata játszik hírvető mérkőzést. A Dermata—Suriarunul NB II. mérkőzést délután fél 4 órakor játszik le.

Dél előtt kettős uszóverseny lesz Kolozsváron. A városi partifürdőben a Kolozsvári Uszó Liga tehetségkutató versenyt rendez, míg az egyetemi stadion uszómédenájében az egyetemi uszószakosztály rendezésében Univerzitatatea—BEAC uszó- és vízilabda

mérkőzés lesz. Vasárnap délután 5 órakor a román formátus leánygimnázium rendez meg tornavizsgáját a Református Kollégium Farkas-utca 16 szám alatti tornatermében. A kolozsvári labdarugó csapatok közül a Victoria ma délután Nagyváradon játszik a Crisana ellen, míg a CFR Tordán a Sommetan csapatával. A nap eseményei közül érdekességnek ígérkezik a Marosvásárhelyi lejátszásra kerülő Dermaganul Jjul NB I. mérkőzés, Resicán az UDR—Ciocanul, Bukarestben a Carmen—Szabadság, Aradon az ITA—Juventus, míg Temeşvárban a CFR—Prahova mérkőzés.

A román teniszesezők a nemzeti bajnokságban is megállítják helyüket

BUKAREST. — A román teniszesezők legutóbbi sikereik után újabb győzelmükkel gazdagították a román teniszsport jó hírnevét. A Bukarestben megrendezett nemzeti teniszbajnokságok elődöntőjében, melyben résztvettek a legjobb magyar, jugoszláv és cseh versenyzők is, a román versenyzők sorozatos győzelmeiket arattak. Kurac 8:6, 6:4 arányban verte Erős Csibit, Románia volt többszörös asztali teniszbajnokát, aki magyar színekben indult. Tamasescu 6:0, 6:3 arányban győzött a jugoszláv Briesi ellen, Bereczky Magda 6:3, 6:3 arányban verte a cseh Winkley kisasszonyt. A románok hétfőn fejezőknek be-

Mikor játsza le a bukaresti CFR elmaradt mérkőzéseit?

BUKAREST. — A Román Labdarugó Szövetség két héttel ezelőtt tartott ülésén úgy döntött, hogy a bukaresti CFR csapata, amely az ITA helyett Budapesten játszott május első hetében, az elmaradt két NB. I-es mérkőzését hétköznapiokon köteles lejátszani. A Szövetség az UDR elleni mérkőzését június 5-re tűzte ki, de közben újra elhalasztva, július 13-ra, a bajnokság befejezése utánra tűzte ki. A kolozsvári Vasas ellen elmaradt mérkőzést június 11-ére, szerdára tűzte ki a Román Labdarugó Szövetség. A Vasas vezetősége pénteken és szombaton többször érdeklődött telefonon Bukarestben a kitűzött mérkőzés megrendezéséről, de a Szövetség elnökének távollétében senki nem tudott felvilágosítást adni a határozatról és a mérkőzés pontos napjáról. Különösnek tartjuk a Román Labdarugó Szövetség eljárását az elmaradt mérkőzések ügyében. A Szövetségnek köteleznie kellett mindazokat az egyesületeket, amelyek nemzetközi mérkőzést tartanak — akár Romániában, akár külföldön —, hogy — a szabályok értelmében — 8 napon belül játsszák le elmaradt mérkőzéseiket.

SPORTHIRADÓ

A VASAS uszószakosztálya felhívja összes női és férfi uszóit, hogy ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a városi partifürdőben megrendezendő versenyen teljes számban jelenjenek meg, valamint az egyesület helyiségében hétfőn este fél 7 órakor megtartandó értekezleten is.

A BUDAPESTI VASAS Franciaországban minden mérkőzését megnyerte. Longeville-ben 9:2-re; Petit Roselle-ben 6:2-re, míg Annevilleben 8:2-re győzött.

A BUKARESTI CFR rugbypata csehszlovákiai portyára indult. A fővárosi vasutascsapat első mérkőzését Brünnben a Moravská Slavia ellen 23:13 (15:3) arányban megnyerte.

A VASAS ES A DERMATA kitűnő kerékpárversenyzői ma délelőtt résztvesznek Nagyváradon Crisana-CFR által rendezendő háztömbkörüli versenyen, amely az élvonalbeli bukaresti kerékpárosok is indulnak.

PIANINO bérbeadó, libatoll eladó. Cim a kiadóban.

FRANCIA, német, angol, vagy román nyelvű órákat lakás ellenében adna egytemi hallgató. Cimet „Jövő” jelíggel a kiadóba.

17 EVES leány örökre menne családdhoz. Czirjákne, Fráter György-utca 20.

IMPRIME ruhámát elcserélném jó állapotban lévő 37-es fehér szandállal. Cim a kiadóban.

ÜZLET átadó a Mária királyné-utca 11 szám alatt. „Tivoli” bodega. 4539

DRESSZEK, shortok és a legújabb fürdőruhák csak Schönhergerne fűző- és női fehérnemű szalonjában készülnek. Széchenyi-tér 2.

HUSZ éve fennálló, biztos és nyugodt megélhetést biztosító műkereskedés családi okok miatt átadó, esetleg társulnók. Ajánlatokat „Műkereskedés” jelíggel kérek.

LEVÉLTÁRCAMAT elvesztettem Czeizler Adolf Lajos névre kiállított összes iratokkal, sofőr könyvvél. Becsületem megalálód adja le 1 millió lej jutalom ellenében Krizbai-utca 14-16 alá.

ELVESZETT özvegy Pap Sándorné névre szóló rendőrségi bejelentés. Kéri a megtalálót, adja le a lap kiadóhivatallába.

KÉT malacnak helyet adok. Cim a kiadóban.

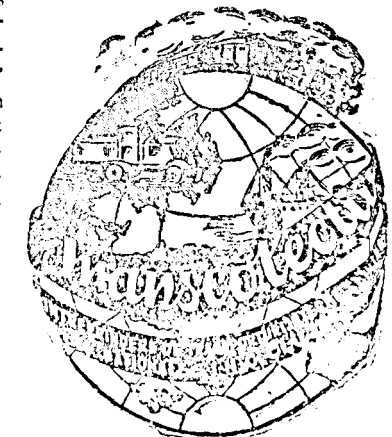
KÉREM azt az urat, aki 2-án este a Rapidon pénzt kölcsönzött egy hölgynek, jelentkezzen a Horea-ut 32 szám alatti élelmiszerüzletben.

TANCISKOLA kezdődik június 10-én Augustus 23 (volt Király)-utca 14 alatt. Antik íróasztal eladó.

Butor, perzsaszőnyeg, márkás porcelán és festmények, értéktárgyak, gyermekkosci vétele és eladása

ARTA

Unió-utca 9 szám.

Szabadság-tér 21
Telefon 617.

a kisiparosok sürgősen cserélik be iparigazolványukat és munkakönyvüket

VILAGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő: 258.

Szerkesztőbizottság:

BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, KÓS KAROLY Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

A kolozsvári MNSz gyűlésnaptára

Junius 8-án, vasárnap délután 5 órakor kerületi taggyűlés a VI. kerületben, a Monostori református elemi iskolában. Politikai előadást tart Bányász Albert.

Junius 9-én, hétfőn délután 5 órakor rőbizottsági ülés a MNSz Farkas-utca 7 szám alatti székházban.

Junius 10-én, kedden este 7 órakor tagozati gyűlés a II. kerületi szervezők részére, az Attila-út 9 alatti székházban.

Junius 11-én, szerdán délután fél 7 órakor az I. kerületi tagozat tart szervező gyűlést, a MNSz Farkas-utca 7 alatti székházban.

Este 7 órai kezdettel az V. kerületi tagozat tart taggyűlést a Türr István-utca 36 alatti székházban. Politikai beszámolót tart dr. Asztalos Sándor egyetemi tanár, a kolozsvári szervezet ügyvezető elnöke.

KOLOZSVAR. — A munkaügyi minisztérium 1945 december 17-én 1946 február 17-én rendeletet adott ki a magyar hatóságok által...

teleztségeiknek nem tettek eleget. Erre vonatkozólag a Kisiparos Szaktanács a következő választ kapta: Mindazok a kisiparosok, akik eddig nem tettek eleget a képzési okmányok és iparigazolványok becserélésére...

törvényben előírt büntetéssel sújtandók.

A Kisiparos Szaktanács ezért felhívja az iparosok figyelmét arra, hogy becserélési kötelezettségeiknek tegyenek eleget, amiben készséggel áll segítségükre a Kisiparos Szaktanács irodája.

Felszólítja azokat a kisiparosokat, akik a Szaktanács irodáján keresztül iparigazolványaikat becserélésre adták be, azonban az egészségügyi működési engedélyt még nem szerezték be, hogy a legrovidebb időn belül egykezzenek ezt pótolni. Felhívja arra is a kisiparosokat, hogy azok, akiknek iparigazolványaik készen vannak, haladéktalanul vegyék át az irodában, hogy esetleges ellenőrzés alkalmával a hatóságok ne legyenek kénytelenek kihágási jegyzőkönyvet felvenni az iratok hiánya miatt.

Azok a kisiparosok tehát, akik az iparigazolványok becserélésére vonatkozó rendelkezéseknek eddig nem tettek eleget, kihágásban lévőnek tekintendők, azonban önálló iparüzési jogikat nem veszítették el, hanem a kihágásért a

gy keresik a százmilliókat...

Zaharinvásár a restiben — Sikeres a „tűpróba“, mégis liszt van a csomagban — Egy féldió a súlyos milliókért

KOLOZSVAR. — A pályaudvar termékek szögletében meghuzódó ülték. Különös figurák voltak. Az egyik sofőrnek nézett ki a világ civil, félig katonai gubnya...

makogott — mert a pali magához vag. A NAGY ATALAKULÁS A belváros felé igyekeztek. Utközben mind a ketten átalakultak.

harinnal töltött féldiót ragasztanak be. Ide szurják bele a tűt és a lyukon kihulló fehér por valóban a legfinomabb zaharint.

Zaharin — hajoltunk diszkrétan az egyik füléhez, mire az végigmért minket. Valószínűen nem néztünk ki detektívnek vagy más hatósági közegnek, mert szeliden közölték velünk — már megszábadultak az árutól.

— Ocsóbban nem lehet adni — magyarázták —, mert akkor az is gyanus. Mindenesetre a lisztet alaposan megfigyelték. Aztán a leg több nem is mer jelentést tenni, mert hiszen feketézni akart és zaharint nem szabad felvásárolni.

TŰPRÓBA, ÉS GAZDÁT CSERÉL A ZAHARIN

Higgye el, hogy ezért az árnyékban van. Négyezer kiló kor ez a csomag. Vagyont szer, ha nagyobb tételt vesz.

NEM VOLTUNK „KASZNIZVA“ ÉS NINCSEN „LÉNK“

Megmagyaráztuk, hogy korántsem akarunk venni nagyobb tételt, csak úgy megemlitettük, hogy mi is a szakmában dolgozunk.

ÉS MÉGSE LETTUNK „ZAHARINOSOK“

Noszogattak, hogy menjünk velük és igen jól fogunk mi is keresni. Nekik úgy is kellene egy harmadik társ, mert az, aki volt, valamiképp ügyből kifolyólag a rendőrség vendégszeretettel elvezi.

Rendben van. Megveszem. A háfizsák tartalma átvándorolt a táskába, míg viszont a nála lévő szűkös kötegek a zaharinosok zsebében sülyedtek el.

— Csak egy kis ész kell — mondta jóakaratosan a micisapkács új barátunk, majd tovább folytatta. Ma már mindenki feketéz és ezek aztán annyira tele vannak pénzzel, hogy nem is tudják mi be fektessék be.

— Biztos, valami nagy munka — kacintott ránk a sofőr —, de ez sokkal jobb, mert alig van rizikó. Még, egy pohárral lehörpintettünk, aztán; sietve bucsuzkodni kezdték, mert korán reggel indulnak.

FIGYELEMI Beszéltek bejelentő lapok, értesítési közlemények, diplomák, kéreklapok, igazolványok, stb. megjelentetésére a „Monitorul Oficial“-ban feltüntetve. Mérések, közgyűlések megjelentetésére, csillagok, névváltoztatások, megjelentetés határidőre való közzététel. Díjakat eredeti kiadóhivatallal áron számíltjuk.

KÉT GRAM ZAHARIN — FELKILÓ LISZT Nem sokat értünk az egészségtől, mire tovább magyarázták mesteri ötletüket. Kiderült, hogy a zaharinos csomagok oldalához és tetőjéhez, is egy kis valódi za-

MŰVELŐDÉS

F. Ferenczy Julia kiállítása

A vármegyeháza üvegtermében mutatja be Ferenczy Julia néhány régebbi képeit s utóbbi két éve gazdag termését. Aki figyelemmel kísérte kibontakozását, jölesse észre a kiállításon szerzett benyomását.

Jóideig — s még ma is — a férfi és női szervezet élettani különbségeiből magyarázták azt, hogy az alkotók közül jóformán hiányoznak a nők. Lehet, hogy ez igaz is — hiszen meggyőző megfigyelések szólnak mellette —, társadalmi feladatok elvégzésére mindenesetre lehetőséget adott arra, hogy a továbbiakban ezt a kérdést így figyeljük: vajjon nem csupán a közéletből való kizárás okozta-e azt, hogy művészi teremtőszellemüket a kézművesség vagy az otthon széppé és kellemes tételében kellett eddig megelégedtetni, mint minden ilyen kérdésre, csak az idő adhatja meg.

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN“ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Dolgozók Színháza előadásában: A gyár ostroma. Délután fél 8 órakor András Márton, Szabó Duci és Perényi János fellépésével: Az utolsó Verebély lány. Este fél 8 órakor: Az utolsó Verebély lány. Hétfőn este fél 8 órakor a szervezett munkásság részére: A bolond Avoanyé. Bretan Judit dr. és Perényi János fellépésével. Kedden este fél 8 órakor András Márton, Szabó Duci és Perényi János: Az utolsó Verebély lány. A MAGYAR ZENE ÉS SZÍNHÁZ VESZETI FŐISKOLA HANGVERSENYEI: Junius 10-én, kedden este 8 órakor 1. Corelli: Concerto grosso D-dúr. Előadja a főiskola zenekara. Vezényel dr. Eisikovits Miksa. Szólisták: Nagy, Zsurka és Tekay. 2. Gluck: A rászédett kádi. Vezényel dr. Jodál Gábor. Rendező M. Horváth József. A díszleteket László Gyula tervezte. Bevezetőt mond Szegőh Julia.

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: Fizak törvénye. CORSO: A szerelem győz. Magyar zenés vigiláns. RIO: Fik a gáton. ROYAL: Az élő halott. Szentáción francia büntető dráma. Főszereplők: René Saint-Cyr, Pierre Renoir. Kezdet: 7. 5. 7 és 9 órakor. ROYAL-TEFFM: Arat a tihár. Rendezte Cecil B. de Mille. Végig színelő. Főszereplők: Paulette Goddard és René M. Bard. Kezdet: 7. 6 és 9 órakor. SELECIA: Suez. URANIA: Tuzel vasmal. (Láthatatlan ellenfél).

LEGUJABB:

Profiri miniszter utasítására

Még ebben az évben megkezdik az Udvarhely—Csik közötti vasutvonal építését

BUKAREST. — (Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.) Szentmiklóssy Ferenc és Imecs János MNSZ-képviselők pénteken délelőtt felkeresték Profiri közlekedésügyi minisztert, hogy vele a Csik és Udvarhely megyét összekötendő vasut ügyében megbeszélést folytassanak. A miniszterrel és a behívott szakemberekkel együtt áttanulmányozták a két megyét összekötő vasutvonal tervezetét, majd a miniszter a képviselők jelenlétében utasítást adott a vezérigazgatóknak, hogy a terveket a helyszínen mérjék be és vizsgálják felül, ami másszóval azt jelenti, hogy a régóta kívánt székvonal vasut előmunkálatai még ezen a nyáron megkezdődnek.

A MNSZ kolozsmegyei végrehajtóbizottsága nagy lelkesedéssel és egyhangú határozattal fogadta az országos végrehajtóbizottság bukaresti határozatait

A megyében maradéktalanul végrehajtják a tisztogatási munkát és megteremtik az igazi és tiszta demokratikus egységet!

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsmegyei szervezeteinek intézőbizottsága szombat délután 4 órakor a Farkas-utca 7 alatti székházában rendkívül népes és magas színvonalú gyűlést tartott, amelyen nagyszámú jelenlévők meg a kolozsvári intézőbizottság tagjai, a kerületek vezetői és a cselekvő magyarok.

Az értekezletet dr. Nagy Miklós, a kolozsmegyei tagozat elnöke nyitotta meg, aki bevezetőjében utalt arra, hogy a Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsága a legutóbb Bukarestben megtartott ülésén hozott nagyszámú határozatait, amelyeket lapunk egyik legutóbbi számában teljes részletességgel ismertettünk, megküldte a kolozsmegyei tagozatnak is. Ezenkívül a bukaresti ötnapos értekezleten résztvevő Mezei Lajos, továbbá Gáll Kálmán részletesen is tájékoztatták a kolozsmegyei intézőbizottságot a romániai magyarság további politikai állásfoglalásáról, magatartásáról s a sorsdöntően kiható végrehajtóbizottsági határozatokról. Testvéri szeretettel üdvözölte a MNSZ központi-jának két kiküldöttjét s megkérte tájékoztató beszámolóik megtartására.

Elsőnek Mezei Lajos tartotta meg tartalmas, átfogó beszámolóját, amelyben utalt arra, hogy a Magyar Népi Szövetség előde, a Magyar Dolgozók Szövetsége (MADOSZ), még az illegálitásban kifejtett működése idején felismerte azt az utat, amelyen haladnia, azt a határozott politikai irányt, amelyet követnie kell, ha a romániai magyarság alapvető életérdekeit határozottan megvédeni és részéret a teljes nemzeti egyenjogúságot biztosítani akarja.

Ma — mondotta Mezei Lajos — két, célkitűzéseiben egymással éles ellentétben álló tábor vívja utolsó és döntő harcát. Az egyik tábor élén a Szovjetunió áll, köréje csoportosulnak azok az államok, amelyek a kis nemzetek teljes politikai és gazdasági szabadságát tartják eszményképüknek, a nyugalmat, a békét kívánják. Ebbe a táborba tartoznak Romániában a haladó szellemű demokratika pártok is, élükön a Román Kommunista Párttal és az Ekések Frontjával. Ebben a táborban kell egységesen, zárt sorokban felvonulnia a romániai magyarságnak is, ha életérdekeit eredményesen megvédeni, a magyar nemzetiség nyugodtabb, békésebb jövőjét megteremteni és megszilárdítani akarja!

A másik táborba a nemzetek közötti egyenlenséget szító azok a hatalmak tartoznak, amelyek a különböző országokban politikai befolyásukat gazdasági előnyök,

kölcsonök nyújtásának ígéréttel kívánják biztosítani, a haladó szellem érvényesülésének kerékkötői, gyújtónéven a reakciósook, akik az új világháború előkészítésére támaszpontokat igyekeznek létesíteni a maguk részére a különböző országokban. Példa erre Görögország és Törökország. Harmadjik világháború veszélye szerencsére nem fenyeget ugyan, de mindazoknak a nemzeteknek, amelyek a régi rendszer uralmának és célkitűzéseinek súlyos következményeit — főleg gazdasági és pénzügyi téren — még ma is viselni kénytelenek, nyíltan színt kell végre vallaniuk, hogy melyik táborhoz csatlakoznak. E választaton nem lehet kétséges, hogy a romániai magyarság a saját jól fel fogott érdekében a békét, a nyugalmat biztosító demokrácia oldalára sorakozik fel.

MILYEN MAGYAR EGYSÉGET AKARUNK?

Mezei Lajos ezután utalt arra, hogy a legutóbbi országos választásokon hangzatos jelszavai: Minden magyar egy táborba! — lényegesen sikertelen megvalósítani a romániai magyarság mennyiségi többségét és az újonnan csatlakozott tagok közül sokan új tartalommal kívánták megtölteni a régi MADOSZ kereteit. A tagok felvételénél nem történt minőségi elbírálás és ezért a régi rendszer és szellem számos képviselője juthatott vezető szerephez a MNSZ különböző szervezeteiben.

Az országos végrehajtóbizottság — folytatta Mezei Lajos — Bukarestben hozott határozatával leszegelte, hogy tiszta egységet akar teremteni a MNSZ-ben és akármilyen magyarokkal nem vállal közösséget és szövetséget. Ismerjük meg barátainkat, a velünk azonos módon gondolkodókat, de ismerjük meg ellenségeinket is és azokat nem késlekedjünk kizárni sorainkból!

Bejelentette, hogy a MNSZ végrehajtóbizottsága erőlyes kézzel és kemény elhatározással fogja végrehajtani a tisztogatást, mert türelmetlen, hogy a magyirtókások kisajátítási panasza eljutottak a legfőbb agrárbizottsághoz, míg a nincstelen földművesek jogos földigénylését nem elégettették ki és esetleges sérelmeit nem orvosolták. Cél tudatosan végrehajtja szervezeteinél a minőségi átszervezést mind a városi, mind a falusi szervezeteknél. A közművelődés terén mutatózó súlyos hiányokat pótolni fogja és az ifjú nemzedék demokratikus szellemében történő nevelését kívánja biztosítani. A magyarság nemzetiségi kérdéseit a román demokratikus pártokkal együtt — élükön a Kommunista Párttal, amely eddig is elszánt védelmezője volt a magyarság jogainak — közösen oldja meg. A fegyelmi kérdéseket nem — mint eddig — az alapszabályok rendelkezéseinek jóindulatu mellőzésével kívánja megoldani, hanem különösen a politikai fegyelem kérdéseiben határozott állásfoglalással. Bejelentette Mezei Lajos azt is, hogy új ügyviteli rendszerre vár a különböző szervezetekben eddig egymástól eltérő és szétágazó rendszernek helyett, tehát az ügyviteli egységesítést. A bukaresti határozat értelmében az ellenőrzés

a jövőben hatékonyabb lesz a legmagasabb vezetőállásban lévő vezetőtől kezdve az egyszerű tagig kiterjedő kötelező módon. Demokratikus központositást fog végrehajtani a MNSZ vezetősége, merő bár a MNSZ független szervezet, nem lehet független a haladó demokráciától!

ÚJ SZELLEMET AZ EGYSÉGEK SÜLETÉKNÉL!

Utalt végül arra, hogy a gombamódra elszaporodott különböző kis egyesületek működését is felülvizsgálni és ellenőrizni kívánja és tevékenységüket a MNSZ irányítása alá helyezi. Ezzel kapcsolatosan szükségesnek véli a MNSZ, hogy mind az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület, mind az Erdélyi Magyar Közűvelődési Egyesület, de a többiek is, a széles magyar népi tömegek érdekeit szolgálják, ne pedig a régi rendszer és szellem védobástyái legyenek.

KIKÖZÖSITIK A MÉTELYEZEKET!

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Gáll Kálmán központi kiküldött külpolitikai beszámolójában utalt arra, hogy Franciaországban, Olaszországban és Magyarországon is a reakció kísérletet tett a „dóllár és kölcsönpolitika” megszüntetésére. Franciaországban teljes sikerrel, Olaszországban félsikerrel, Magyarországon pedig teljesen sikertelenül. Az első két országban a különböző demokratikus politikai pártokba beforakodott mételevél bomlasztó munkájának eredménye volt az átmeneti jellegű siker. Utalt arra, hogy még a kiszegadsorsból az ország kormányelnökévé emelkedett Nagy Ferenc is áldozata lett a reakció szellemének.

Ilyen reakció szellemű elemek kerültek be — folytatta Gáll Kálmán — a magyar egység jelszava alatt a MNSZ különböző szervezeteibe és az elszaporodott kulturális színvetű egyesületekbe. Ezeknek a kiközösítése sorainkból elengedhetetlenül szükséges. Haladó szellemű vezetőkkel és tagokkal akarjuk megvalósítani a MNSZ célkitűzéseit a romániai magyarság jobb jövője érdekében! — fejezte be beszédét Gáll Kálmán.

Dán István polgármesterhelyettes fejlesztéséről Törvényes Károly a magyar szövetkezetek kérdését és tevékenységének akadályait változtatta, majd Kiss György munkás a magyar munkásságnak a MNSZ új célkitűzéseit lelkesen támogató állásfoglalását jelentette be. Fodorpataki Adám és Nagy Sándor városi szervező felszólalásai után — valamennyien helyeselték a MNSZ központi végrehajtóbizottságának erőlyes és nyílt állásfoglalását — Csákányovszki Károly, a Kisiparosok Szaknácánásának elnöke a magyar kisiparosság nevében lelkes szavakkal jelentette be csatlakozását a bukaresti határozathoz, követelve a különböző intézményekben még rejtett módon tevékenykedő demokráciaellenes elemek eltávolítását.

A felszólalásokra Gáll Kálmán és Mezei Lajos adtak felvilágosítást és tájékoztató válaszokat. Örömmel állapították meg, hogy a kolozsmegyei intézőbizottság különböző társadalmi osztályokhoz tartozó tagjai, akik a dolgozó munkásság, a földművelés és a haladó szellemű értelmiség tagjaiból toborzódtak, egyhangú lelkesedéssel fogadták és tették magukévá a MNSZ országos végrehajtóbizottságának bukaresti határozatait.

Az elnöki Nagy Miklós dr. záróbeszéde során fogadalmat tett, hogy a megyei elnökség a bukaresti határozatoknak szellemében és személyi tekintet nélkül mind a városokban, mind a kolozsmegyei 104 szervezetiútl maradéktalanul végrehajtja és ezzel segíti elő a romániai magyarság tisztultabb egységének megvalósítását és a demokrácia végleges győzelmének biztosítását.

Tildy Zoltán köztársasági elnök:

A magyarországi válság megoldása a magyar alkotmány törvényei és rendelkezései szerint történt

BUDAPEST. — Tildy Zoltán magyar köztársasági elnök a budapesti rádióon keresztül szombaton este szöveget intézett a hazatérő hadifoglyokhoz és a magyar néphez. Hangoztatta, hogy az egész magyar nemzet mély lelkesedéssel fogadta a Szovjetunió kormányának Sztalin vezértábornagy által közölt döntését, hogy még a békeszerződés ratifikálása előtt szabadon bocsátja és hazaküldi a hadifoglyokat. Vázolta a háború befejezése óta végzett újjáépítő munka eredményeit, majd a belpolitikai helyzetről szólva kijelentette:

— Hadd mondjam meg nektek és

mindenkinék, akit érdekel a magyar nép sorsa, hogy a válság megoldása és a kormányban történt változás keresztülszelte teljesen annak a magyar alkotmánynak a törvényei és rendelkezései szerint történt, amelyre magam is esküt tettem.

A dolgozó magyar milliókhoz szólva a demokratikus erők belső egységére szólította a föld, az ipar és a szellem munkáit. Befejezésül hangoztatta, hogy a magyar nép jó és igaz egyetértésben kíván élni szomszédaival.

A bukaresti rádió szerint Magyarország új külügyminisztere Székfy Gyula moszkvai magyar követ lesz.

A Szakszervezeti Világszövetség nagyszabású munkatervet dolgozott ki

PRÁGA. — A Szakszervezeti Világszövetség végrehajtóbizottsága ülészakánának megnyitására Arthur Deakin, a brit szállítómunkások szakszervezetének a titkára három pontban vázolta a szövetség fő céljait. Ezek:

1. A szabad szakszervezet mozgalom megújítása azokban az országokban, amelyekben elfojtották s egyidejűleg elősegítése a munkásság szervezkedésének ott, ahol erre eddig nem volt lehetősége.
2. A nemzeti szakszervezeti központok bekapcsolása a Szakszervezeti Világszövetségbe.
3. Hatékony hozzájárulás a békekének az ENSZ útján való megszüntetéséhez.

„PRAVDA” AZ EURÓPAI SZOCIALISTA PÁRTOKRÓL

MOSZKVA. — A „Pravda” foglalkozik az európai szocialista pártok politikájával. Rámutat, hogy a háború után az európai államokban lehetővé vált a kommunista párt törvényes működése, aminek következtében a kommunista és a szociáldemokrata pártok mindennél megerősödtek. Sok államban, így Csehszlovákiában, Romániában, Magyarországon, Jugoszláviában, Bulgáriában létrejött a munkásság és a szöbanforgó országok demokratizálásában ezeknek a pártoknak döntő szerepe van. A demokrácia nyílt és titkos ellenségei azonban a háború óta eltelt két év alatt mindent elkövetnek, hogy megakadályozzák s megbontsák a munkásságot. Így az angol munkáspártnak a nagytökövel rokonszenvező csoportja és az osztrák szocialista párt hallani sem akar a kommunistákkal való

együttműködésről és szívesen látna olyan fordulatot, amilyen nemrég Franciaországban történt. Olaszországban Saragat, aki előbb csak kivált a szocialista pártból, most a munkásság megbontásának az egyik legkészségesebb hibe.

A SAJTÓ A TÖMEGER NEVELÉSÉNEK FONTOS TÉNYEZŐJE

PRÁGA. — A nemzetközi újságírókongresszus befejeződött Prágában. Az utolsó ülésen elhatározták, hogy minden két évben megváltoztatják a kongresszus helyét. Az első két évben Prága lesz a székhelye. A kongresszuson a magyar küldetés határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben elítélte azokat a külföldi újságírókat, akik hamis híreket terjesztenek a magyarországi helyzetről.

A kongresszus csütörtöki ülésén a szovjet és az amerikai álláspont szembe került egymással a sajtószabadság kérdésében. Az északamerikai Murray által kifejtett véleménye szerint csak az erőlköcség elvei korlátozhatják a sajtó szabadságát, miután a pontos hírközlés ugyanakkor nevelő eszköz is. A szovjet kiküldöttei, miután rámutattak, hogy a sajtó nagyon fontos tényező a tömegek nevelésében, elítélte azokat a lapkiadónosokat, akik — mint Judin nevű delegátusuk kijelentette —, tökélet hiányoznak, hogy új háborút provokáljanak a fasizmus megvédésére.

DINNYES LAJOS MAGYARORSZÁG KÜLPOLITIKÁJÁRÓL

BUDAPEST. — Dinnyes Lajos miniszterelnök sajtóértekezleten kijelentette, hogy Magyarország külpolitikája változatlan. Elsősorban a Szovjetunióval, továbbá a demokratikus nyugati nagyhatalmakkal, de főképpen a szomszédos államokkal kívánja az együttműködés-

Megérkezett Kolozsvára a városi tisztviselők létszámának csökkentéséről szóló rendelet

KOLOZSVÁR. — A város vezetősége tegnap Teohari Georgescu belügyminiszter aláírásával távirati rendeletet kapott, amely a városi tisztviselők létszámának csökkentéséről tartalmaz rendelkezéseket.

A rendelet az 548—1947. számú minisztertanácsj határozat végrehajtásával kapcsolatosan —, amely rendelet a vármegyei, városi és községi tisztviselők létszámának csökkentését írja elő — arra utasítja a közigazgatási hatóságok vezetőit, hogy alkáltsák meg a városházán és a megyeházán is azt a bizottságot, amely a tisztviselők létszámának apasztására a javaslatokat kidolgozza. E bizottságnak az illetékes közigazgatási vezető felügyelő az elnöke. A bizottság elsősorban az olyan tisztviselők elbocsátására tesz ja-

vaslatot, akiket az 1944 augusztus 23 utáni fegyelmi eljárás során megbüntettek, vagy szolgálatukból felfüggesztettek.

Másodszorban elbocsátják azokat a tisztviselőket, akik magyartartásukkal vagy hiányos erkölcsi érzésükkel megnehezítik a szolgálat menetét, vagy a köztisztviselői kar tekintélyét sértik.

Harmadszorban kerülnek elbocsátásra azok a tisztviselők, akik nem teljesítik a valóságban szolgálatot, akik tehát csak teherterelői a városi vagy vármegyei közigazgatásnak.

A bizottságoknak az elbocsátásról vonatkozó javaslata kötelező erővel bír mind a megyefőnökök mind pedig a polgármesterek, akik az elbocsátásra javaslatot hozott személyeket kötelezik a szolgálatból azonnal eltávolítani.

Bősüges esőzés várható országszerte

Az óceáni légtömegek Kelet felé nyomultak előre. Ennek folyamán a hőmérséklet 10—14 fokig süllyedt. Az Alpokban és a Tátrában 1300 méter fölött havazott. A bősü légtömeg beáramlása péntekről szombatra virradóra történt. Így ennek következtében heves viharok és zivatarok alakultak ki, több helyen heves zápor vonult végig.

Várható időjárás vasárnap estig: Élénk északnyugati nyugati szél, borult felhőzet, záporozás, zivatar, a hőmérséklet alig változik.

Az időjárásvizsgáló intézet jelentése szerint az alábbi helyeken esett bősü eső a pénteki nap folyamán:

Rosiori de Vede, Targoviste, Pleșni, Predal, Szatmárnémeti, Konstanza, Cetina-Voda, Mangalia, Botosani, Piatra Urziceni Buzau, Grivita, Neamt, Sădăba Râmnicul Valcea, Paltini, Boita, Feteșeni, Sinaia, vagyis majdnem az ország területén, Olténia és Blăjég kivételével.

Med. Univ.
Dr. Sandberg József
bel- és nemibetegek szakorvosa
rendeléseit újból megkezdte
Kolozsvár, Erzsébet-ut 4.
1—4, 6—8.